

๕๖

สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์

เมื่อใดบุคคลเห็นตามปัญญาว่า สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์
เมื่อนั้นย่อมเหนื่อยหน่ายในทุกข์ นี่ทางหมดจดวิเศษอีกเหมือน
กัน ย่อมเหนื่อยหน่ายในทุกข์ เห็นสังขารทั้งปวงเป็นทุกข์ เป็น
ทุกข์จริงๆ นะ ไม่เป็นสุขหรอก

ถ้ามีความเกิดแล้วก็ทุกข์ มีเกิดเป็นเบื้องต้น มีแก่
แปรไปในท่ามกลาง มีตายไปเป็นอวสาน เมื่อเห็นเช่นนี้แล้ว
สังขารทั้งหลายเหล่านั้นล้วนเป็นทุกข์ทั้งนั้น ไม่เป็นสุข

สังขารดังกล่าวแล้วจะเป็น ปุณฺณาสังขาร อปุณฺณาสังขาร
สังขาร อเนกขารสังขาร สังขารที่เป็นไปในภพ ๓ กามภพ
รูปภพ อรูปภพ หรือเป็นไปในวัฏฏ์ทั้ง ๓ กรรมวัฏฏ์ กิเลสวัฏฏ์
วิปากวัฏฏ์ ทั้งหลายเหล่านี้

**เมื่อเป็นสังขารแล้ว จะได้เป็นสุข เป็นอันไม่มี
ย่อมเป็นทุกข์ทั้งสิ้น**

ก็เหตุดาเขาว่าเป็นสุขอย่างไรเล่า เป็นสุขหลอกๆ
ไม่ใช่สุขจริงๆ สุขหลอกลวงเหมือนสุขมนุษย์อย่างนี้แหละ ยึด
แน่นแถมใส่ หัวเราะรำเรงบันเทิงใจ ประเดี้ยวหน้าดำคร่ำ
เครียด เสียดอกเสียดใจกันวุ่นวายแล้ว แดกกายทำลายนี้แล้ว
เจ็บปวดขึ้นแล้ว ตึงตึงเกิดขึ้น รบทัพจับศึกตายกันสิ้นแล้ว
เป็นทุกข์กันจำละหวั่นแล้ว

เหตุนี้ไม่เที่ยงอย่างนี้ ยึดเยื้องแปรผันอยู่อย่างนี้ แล้ว
ก็เป็นทุกข์จริงๆ อยู่อย่างนี้ สิ่งไม่เที่ยงมีอยู่เท่าไรเล่า ก็สุข
ชั่วคราว สุขประเดี้ยวๆ แล้วก็กลายเป็นทุกข์อีกต่อไป

**เมื่อเห็นจริงเช่นนี้ ไม่ติดไม่เกี่ยวข้องกับสังขารเหล่านี้
เสียได้ละก็ นั่นแหละเป็นหนทางหมดจดวิเศษ ไม่เอาใจไปเกี่ยว
กับสังขารเหล่านี้**

นี่เป็นหนทางหมดจดวิเศษ เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า
ของพระอรหันต์ ทางไปของพระอริยบุคคลทั้งหลาย

ติลทกขณาพิคาธา
๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๗